

ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W 2013 R.

Źródło informacji stanowiły wyniki przeprowadzonych w 2013 r. badań z zakresu użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, wynikowego szacunku plonów i zbiorów upraw rolnych i ogrodnich oraz pogłowia zwierząt gospodarskich.

Dane opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań reprezentacyjnych prowadzonych w wylosowanych gospodarstwach indywidualnych, wyników sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek (z udziałem mienia sektora publicznego i prywatnego) oraz ocen i ekspertyz rzeczoznawców GUS.

Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika.

W danych (wyrażonych w liczbach bezwzględnych i względnych) mogą wystąpić drobne rozbieżności w sumowaniu na ogółem wynikające z automatycznych zaokrągleń. Liczby te są poprawne merytorycznie.

PRZEBIEG WARUNKÓW AGROMETEOROLOGICZNYCH W SEZONIE WEGETACYJNYM 2012/13

Przygotowanie pól pod zasiewy jesienne było utrudnione ze względu na zbyt przesuszoną glebę. Orki siewne pod siewy rzepaku wykonano możliwie wcześniej jednak braki opadów rzutowały na opóźnienie siewów. Opady występujące w miesiącu wrześniu poprawiły nieco uwilgotnienie gleby i umożliwiły wykonanie prac polowych - orek siewnych na glebach zwięzłych. Na glebach lżejszych pola przygotowano oraz zboża wysiano nieco wcześniej, stąd większa powierzchnia zasiana w optymalnym terminie. Na glebach zwięzłych wystąpiły opóźnienia w siewach. Część zasiewów wykonano dopiero po zbiorze plonu głównego (ziemniaki, pastewne, a nawet buraki cukrowe), siewy wykonywano jeszcze w III dekadzie października. Dobre warunki termiczne oraz dobre warunki wilgotnościowe gleby w październiku sprzyjały wschodom, wzrostowi i rozwojowi ozimin. Oziminy wysiane w październiku stopniowo wschodziły, a te wysiane we wrześniu pod koniec października zaczęły się krzewić. Utrzymująca się w listopadzie wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza i gleby podtrzymywała roślinność i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju ozimin. Występujące w ciągu miesiąca okresy z wahaniami dobowej temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu roślin. Znaczne ochłodzenie na początku grudnia spowodowało zahamowanie procesów życiowych roślin. Rośliny w końcowej fazie jesiennej wzrostu były dobrze wyrosnięte i rozkrzewione, a przed wejściem w okres zimowego spoczynku odpowiednio zahartowane. Przebieg pogody w grudniu, styczniu, lutym i marcu nie stwarzał większych zagrożeń dla zimujących upraw, choć okresowo występowały duże spadki temperatur powietrza. Notowane w tym okresie znaczne spadki temperatur przy powierzchni gruntu dochodzące do -25°C , dzięki zalegającej dość grubej pokrywie śnieżnej, nie spowodowały szkód w uprawach ozimych. W marcu i prawie do początku drugiej dekady kwietnia na polach zalegała pokrywa śnieżna i nadal trwała zimowa przerwa w wegetacji. Wegetacja roślin ozimych ruszyła w drugiej dekadzie kwietnia i była opóźniona w porównaniu do średnich terminów wieloletnich o około 3 tygodnie. W drugiej dekadzie miesiąca kwietnia można było przystąpić do siewu zbóż jarych oraz sadzenia ziemniaków. Dobre uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na początku okresu wegetacyjnego zabezpieczało potrzeby wodne roślin. Występujące w pierwszej i drugiej dekadzie maja ciepłe dni przyczyniły się do znacznego przyśpieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. Jednak występujące na początku miesiąca ulewne deszcze w niektórych rejonach województwa przyczyniły

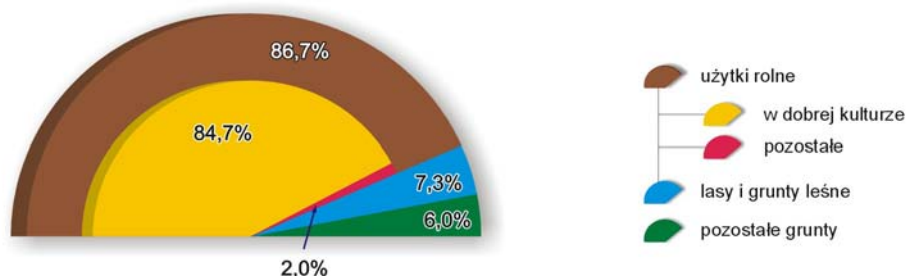
się do strat w zasiewach warzyw, powodując wymycie nasion na pochyłościach oraz namulenie w obniżeniach terenu. W tych rejonach rolnicy zmuszeni byli dokonać ponownych siewów. W trzeciej dekadzie miesiąca maja wystąpiło ochłodzenie mające wpływ na zahamowanie tempa wzrostu i rozwoju roślin. W tym okresie występowały obfite i ulewne opady deszczu z nawałnicami powodując w niektórych rejonach województwa podtopienia i zastoiska wodne, a przez to uszkodzenia w uprawach, brak możliwości zastosowania prawidłowej ochrony roślin przed chorobami i szkodnikami. W czerwcu występujące ulewne deszcze połączone z burzami i silnymi wiatrami oraz w wielu rejonach województwa gradobicia spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby oraz podtopienia pól. W rejonach gdzie opadów było znacznie mniej, wysoka temperatura powietrza w ciągu miesiąca sprzyjała rozwojowi i dojrzewaniu roślin uprawnych. W miesiącu lipcu brak opadów deszczu i wysokie temperatury przyczyniały się do wzrostu niedoborów wilgoci w glebie. Taki przebieg pogody w miesiącu lipcu bardzo niekorzystnie wpłynął na rozwój i wzrost ziemniaków powodując zmniejszenie plonowania wielu odmian. Wysokie temperatury i brak opadów przyspieszyły dojrzewanie zbóż, żniwa rozpoczęto w trzeciej dekadzie lipca, zebrane ziarno było suche i dobrej jakości. Pomimo spiętrzenia prac żniwnych (równocześnie przeprowadzano zbiór rzepaku oraz zbóż ozimych i jarych), żniwa przebiegały sprawnie i pod koniec sierpnia zostały zakończone. Suchy sierpień sprzyjał zbiorom zbóż, ale niekorzystnie wpływał na wegetację okopowych, warzyw, a nawet na wykształcenie i wzrost owoców w sadach. W drugiej połowie miesiąca sierpnia występujące opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia gleby, a słoneczna i ciepła pogoda sprzyjała dalszej wegetacji upraw. We wrześniu dalsza poprawa uwilgotnienia gleby przyspieszyła wykonywanie prac polowych. Ciepła, słoneczna pogoda we wrześniu i październiku stwarzała dobre warunki dla prowadzenia zbioru upraw okopowych, pastewnych, warzyw i owoców.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH

W czerwcu 2013 r. ogólna powierzchnia gruntów użytkowanych w gospodarstwach rolnych w województwie świętokrzyskim wyniosła 576,0 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim była mniejsza o 11,4 tys. ha, tj. o 1,9%. Powierzchnia ta stanowiła 3,5% powierzchni gruntów gospodarstw rolnych w kraju. Grunty należące do gospodarstw indywidualnych oszacowano na 571,3 tys. ha, tj. o 11,0 tys. ha (o 1,9%) mniej niż w 2012 r.

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2013 R.

Stan w czerwcu; według siedziby użytkownika

Powierzchnia **użytków rolnych** zajmowała 499,4 tys. ha i stanowiła 86,7% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych. W zdecydowanej większości (99,1%) grunty te należały do gospodarstw indywidualnych. W porównaniu z poprzednim rokiem powierzchnia użytków rolnych zwiększyła się o 0,8 tys. ha, tj. o 0,2%.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** wyniosła 488,1 tys. ha, tj. 97,7% ogólnej powierzchni użytków rolnych. W porównaniu z poprzednim rokiem odsetek ten był mniejszy o 0,5 p. proc. Zwiększył się tym samym – w ogólnej powierzchni użytków rolnych udział powierzchni **użytków rolnych pozostałych** (czyli użytków rolnych nie użytkowanych i nie utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej) z 1,8% w 2012 r. do 2,3% w 2013 r.

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych

LATA	Powierzchnia gruntów ogółem	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
		ogółem	w dobrej kulturze rolnej			pozostałe		
			razem	w tym				
				grunty orne	uprawy trwałe			
w tys. ha								

OGÓŁEM

2012	587411	498641	489880	337069	41201	95366	8760	53398	35372
2013	575996	499402	488118	342620	39459	96278	11284	41963	34632
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE									
2012	582285	493916	485428	333297	41181	94987	8487	53228	35141
2013	571255	495126	483980	338990	39439	95934	11146	41779	34350

Powierzchnia pod zasiewami wyniosła 328,7 tys. ha i była większa o 7,8% w porównaniu z danymi z 2012 r. Udział powierzchni pod zasiewami w ogólnej powierzchni użytków rolnych wyniósł 65,8%. W indywidualnych gospodarstwach rolnych kształtowała się ona na poziomie 325,1 tys. ha i w porównaniu do 2012 r. zajmowała więcej o 23,8 tys. ha, tj. o 7,9%.

STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2013 R.

Stan w czerwcu

W 2013 r. **powierzchnia gruntów ugorowanych** będących w dobrej kulturze rolnej wynosiła 13,9 tys. ha, tj. 4,1% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Powierzchnia gruntów ugorowanych w gospodarstwach indywidualnych wynosiła 13,9 tys. ha (4,1% gruntów ornych tych gospodarstw).

Drugą grupą gruntów należącą do użytków rolnych w dobrej kulturze pod względem zajmowanej powierzchni były **łąki trwałe** (96,3 tys. ha), stanowiąc 19,3% użytków rolnych, a zarazem 16,7% ogólnej powierzchni gruntów.

Uprawy trwałe w gospodarstwach rolnych zajmowały 39,5 tys. ha stanowiąc 7,9% powierzchni użytków rolnych, w tym powierzchnia sadów – 38,4 tys. ha stanowiąc 7,7% powierzchni użytków rolnych i 97,2% areалу upraw trwałych.

Pastwiska trwałe zajmowały 8,2 tys. ha, czyli 1,6% użytków rolnych i 1,4% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych. W stosunku do 2012 r. zmniejszyła się (o 32,3%, tj. o 3,9 tys. ha) powierzchnia pastwisk trwałych w województwie świętokrzyskim, jak również udział pastwisk w powierzchni użytków rolnych (o 0,8 p. proc.).

Ogrody przydomowe obejmowały 1,5 tys. ha, przed rokiem 4,1 tys. ha. Ich udział w powierzchni zarówno użytków rolnych, jak i ogólnej powierzchni gruntów województwa oscylował w granicach 0,3%.

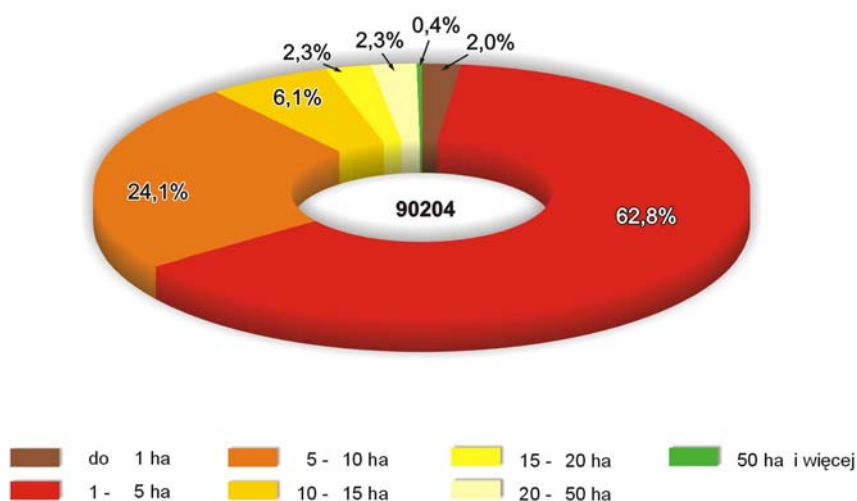
Powierzchnia zajmowana przez **lasy i grunty leśne** – 42,0 tys. ha – stanowiła 7,3% powierzchni gospodarstw rolnych. W stosunku do roku 2012 powierzchnia zalesiona zmniejszyła się o 11,4 tys. ha, tj. o 21,4%.

W województwie świętokrzyskim w 2013 r. łączna liczba gospodarstw rolnych wynosiła 90,2 tys. W ogólnej liczbie gospodarstw 98,0% (88,4 tys.) stanowiły gospodarstwa, w których powierzchnia użytków rolnych wynosiła powyżej 1 ha. W grupie tych gospodarstw 64,1% stanowiły gospodarstwa posiadające 1-5 ha użytków rolnych, 30,9% - gospodarstwa posiadające 5-15 ha UR, 3,9% - gospodarstwa posiadające 15-30 ha UR i 1,2% - gospodarstwa mające 30 ha i więcej użytków rolnych.

Średnia powierzchnia ogólna gospodarstwa rolnego w 2013 r. wynosiła 6,38 ha. Przeciętnie na jedno gospodarstwo rolne przypadało 5,54 ha użytków rolnych. W gospodarstwach indywidualnych wskaźniki te wynosiły odpowiednio 6,33 ha i 5,49 ha.

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2013 R.

Stan w czerwcu

ŚRODKI PRODUKCJI

W roku gospodarczym 2012/2013 zużycie **nawozów mineralnych (NPK)** w województwie świętokrzyskim było większe niż rok wcześniej. Pod uprawy wysiano 63,0 tys. t nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik, tj. o 15,8 tys. t (o 33,4%) więcej niż przed rokiem. W stosunku do poprzedniego okresu gospodarczego odnotowano wzrost zużycia nawozów azotowych (N), fosforowych (P_2O_5) i potasowych (K_2O).

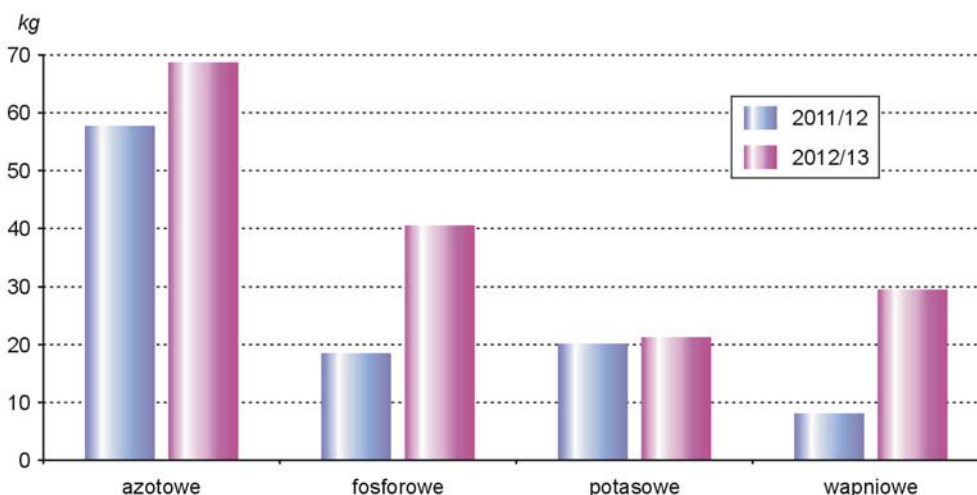
Zużycie nawozów mineralnych według grup asortymentowych przedstawiało się następująco:

- azotowe (N) – 33,2 tys. t, tj. o 17,4% więcej niż przed rokiem,
- fosforowe (P_2O_5) – 19,5 tys. t, tj. o 115,3% więcej niż w roku gospodarczym 2011/12,
- potasowe (K_2O) – 10,3 tys. t, tj. o 4,1% więcej niż przed rokiem.

Średnie zużycie nawozów mineralnych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych ogółem, pod zbiory w 2013 r. wyniosło 127,5 kg NPK i było o 33,4 kg (o 35,5%) większe niż w poprzednim roku gospodarczym. Natomiast średnie zużycie nawozów sztucznych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze ukształtował się na poziomie 130,5 kg NPK, czyli o 34,1 kg większe niż rok wcześniej.

W ogólnym zużyciu nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik azot (N) stanowił 52,7%, fosfor (P_2O_5) - 31,0%, a potas (K_2O) - 16,3%, podczas gdy przed rokiem udział tych składników wynosił odpowiednio: 59,9%, 19,2% i 20,9%. Przy wzroście zużycia nawozów fosforowych, stosunek N:P:K uległ poszerzeniu na rzecz fosforu i w roku gospodarczym 2012/13 kształtował się według proporcji 1,0:0,6:0,3 (rok temu wynosił 1,0:0,3:0,3).

ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH (W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK) NA 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH W DOBREJ KULTURZE ROLNEJ

Zużycie **nawozów wapniowych (CaO)** pod zbiory w 2013 r. wyniosło 14,2 tys. t i było o 10,2 tys. t (o 257,4%) większe niż przed rokiem. Poziom zużycia nawozów wapniowych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych ogółem wynosił 28,8 kg CaO i był o 20,9 kg wyższy niż w poprzednim roku gospodarczym. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej zużycie nawozów wapniowych wyniosło 29,5 kg CaO, przed rokiem 8,1 kg CaO.

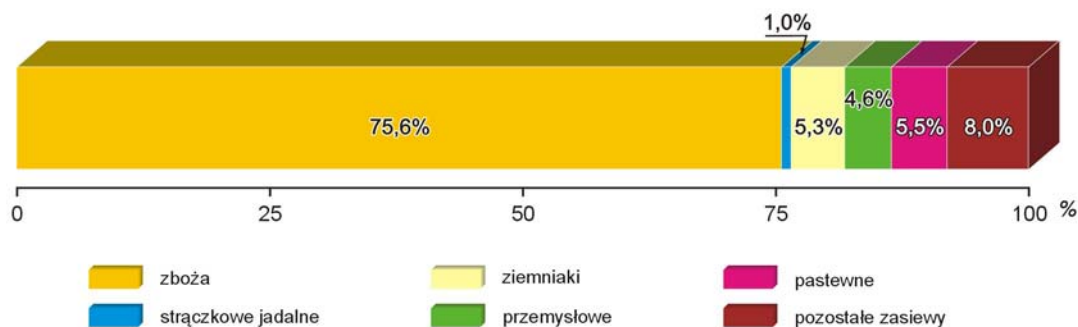
W roku gospodarczym 2012/2013 zużyto 8,7 tys. t **nawozów wapniowo-magnezowych (CaO+MgO)**. Poziom zużycia nawozów wapniowo-magnezowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych dla rolnictwa ogółem wyniósł 17,7 kg, a w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej ukształtował się na poziomie 18,1 kg.

PRODUKCJA ROŚLINNA

Ogólna **powierzchnia zasiewów** w województwie świętokrzyskim w 2013 r. wyniosła 328,6 tys. ha. i była większa niż przed rokiem o 0,3%, tj. o 1,0 tys. ha. W użytkowaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 98,9% powierzchni zasiewów ogółem (przed rokiem – 98,8%). W stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się powierzchnia upraw zbóż ogółem, strączkowych jadalnych, roślin przemysłowych i upraw pastewnych, a zmniejszyła ziemniaków.

W ogólnej powierzchni zasiewów największy areal (248,5 tys. ha, tj. 75,6% ogółu zasiewów) zajmowały **zboża ogółem**, tj. zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno, gryką, prosem i pozostałymi zbożowymi. Następnymi grupami upraw pod względem powierzchni były rośliny pastewne uprawiane na 18,1 tys. ha, które stanowiły 5,5% powierzchni zasiewów oraz ziemniaki - 17,3 tys. ha (odpowiednio 5,3%). W strukturze zasiewów w porównaniu do roku 2012 zwiększył się udział powierzchni obsianej zbożami (o 5,5 p. proc.), powierzchni upraw przemysłowych (o 0,8 p. proc.) i roślin pastewnych (o 0,7 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział upraw ziemniaków (o 1,0 p. proc.).

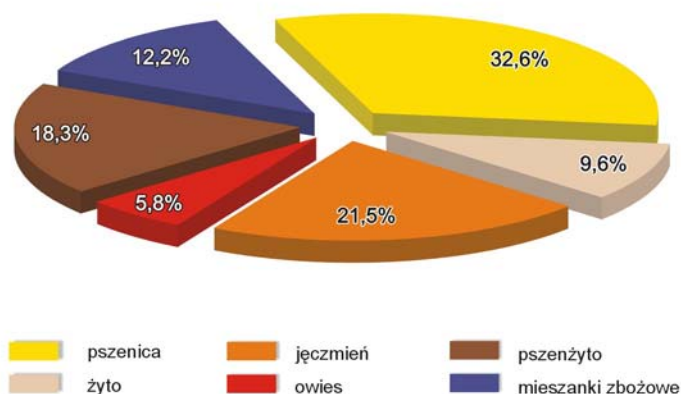
**STRUKTURA POWIERZCHNI ZASIEWÓW
WAŻNIEJSZYCH GRUP UPRAW ROLNYCH W 2013 R.**

Areał uprawy **zbóż podstawowych** z mieszankami wyniósł 248,5 tys. ha, stanowiąc 94,9% ogółu powierzchni zajmowanej przez zboża. W stosunku do stanu z 2012 r. powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zwiększyła się o 12,9 tys. ha, tj. o 5,8%. W gospodarstwach indywidualnych zlokalizowane było 99,0% upraw zbóż podstawowych z mieszankami.

**STRUKTURA POWIERZCHNI ZASIEWÓW ZBÓŻ PODSTAWOWYCH
Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI W 2013 R.**

Stan w czerwcu

Prawie jedną trzecią powierzchni zasianych zbóż podstawowych z mieszankami zajmowała **pszenica** – 76,8 tys. ha (tj. 32,6% ogółu), w tym pszenica ozima (65,5 tys. ha). Areal uprawy pszenicy zwiększył się w stosunku do stanu sprzed roku (o 7,8%), zwiększyła się także powierzchnia uprawy pszenicy ozimej (o 13,8%), a zmniejszyła – pszenicy jarej (o 17,6%). **Jęczmieniem** obsiano 50,8 tys. ha, czyli o 3,3 tys. ha mniej niż rok temu. W głównej mierze był to jęczmień jary, który stanowił 88,5% ogółu powierzchni jęczmienia. W porównaniu z rokiem 2012 zmniejszyła się powierzchnia zarówno jęczmienia jarego, jak i jęczmienia ozimego – odpowiednio o 6,2% i o 4,3%. **Owies** uprawiany był na powierzchni 13,7 tys. ha, czyli o 0,5 tys. ha większej niż rok temu. Na **pszenżyto** przeznaczono 43,1 tys. ha, tj. o 16,6% więcej niż w 2012 r. **Żyto** zajmowało powierzchnię 22,6 tys. ha i było o 2,8 tys. ha więcej w stosunku do roku poprzedniego.

Drugą pod względem wielkości upraw w województwie świętokrzyskim były rośliny **pastewne** użytkowane na paszę. W 2013 r. zajmowały powierzchnię 18,1 tys. ha, co stanowiło 5,5% ogólnej powierzchni zasiewów. W stosunku do poprzedniego roku areal uprawy pastewnych uległ powiększeniu o 2,2 tys. ha (tj. o 14,1%). W strukturze zasiewów udział roślin pastewnych zwiększył się w stosunku do 2012 r. o 0,7 p. proc. W gospodarstwach indywidualnych zlokalizowane było 97,9% wszystkich upraw pastewnych. **Kukurydzę na zielonkę** uprawiano na powierzchni 6,7 tys. ha, tj. o 31,4% większej niż rok temu. Rośliny **strączkowe pastewne na zielonkę** zajmowały obszar 1,1 tys. ha, czyli o 97,7% większy niż przed rokiem.

Powierzchnia uprawy **ziemniaków** (razem z powierzchnią w ogrodach przydomowych) wyniosła 17,3 tys. ha wobec 20,6 tys. ha w 2012 r., czyli zmniejszyła się o 15,8%. Ich udział w ogólnej powierzchni zasiewów wyniósł 5,3%, tym samym obniżył się o 1,0 p. proc. w stosunku do poprzedniego roku. Cała niemal uprawa ziemniaków znajdowała się w gospodarstwach indywidualnych.

W porównaniu z rokiem 2012 zwiększyła się powierzchnia upraw **przemysłowych** z 12,5 tys. ha do 15,2 tys. ha w 2013 r., tj. o 21,7%. Stanowiło to 4,6% ogólnej powierzchni upraw województwa wobec 3,8% przed rokiem. Wpływ na tę sytuację miało m.in. zwiększenie powierzchni upraw **rzepaku i rzepiku** z 8,3 tys. ha do 9,4 tys. ha. Tym samym udział rzepaku i rzepiku w ogólnej powierzchni zasiewów wzrósł o 0,3 p. proc. do poziomu 2,8%. Znacznie zwiększyła się również powierzchnia upraw **buraków cukrowych** o 51,3% wynosząc w 2013 r. 4,4 tys. ha. Gospodarstwa indywidualne uprawiały 96,2% ogółu roślin przemysłowych, 94,2% rzepaku i rzepiku i 99,0% buraków cukrowych.

Plony i zbiory głównych ziemiopłodów rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Plony			Zbiory		
	2012	2013		2012	2013	
	z 1 ha w dt		2012=100	w tys. t		2012=100
Zboża podstawowe z mieszankami.....	28,8	28,4	98,6	643,0	670,7	104,3
Ziemniaki ^a	199	168	84,4	410,2	292,0	71,2
Buraki cukrowe	584	527	90,2	170,2	232,4	136,6
Rzepak i rzepik.....	24,2	24,3	100,4	20,2	22,7	112,5

a Z ogrodami przydomowymi.

W województwie świętokrzyskim zebrano 670,7 tys. t **zbóż podstawowych z mieszankami**, tj. o 4,3% więcej niż przed rokiem. Stanowiło to 2,8% zbiorów krajowych. Pomimo zwiększenia uprawy zbóż, jak i produkcji, plony spadły z 28,8 dt z 1 ha w 2012 r. do 28,4 dt z 1 ha w 2013 r.

Zbiory **ziemniaków** (łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych) były znacznie niższe (o 28,8%) w porównaniu z 2012 r. i wyniosły 292,0 tys. t. Spadek produkcji był wynikiem obniżenia powierzchni uprawy oraz zmniejszenia plonów. Wydajność ziemniaków z 1 ha w województwie świętokrzyskim wyniosła 168 dt i była niższa o 10,6% od odnotowanej w 2012 r.

Wysoką produkcję, przy nieznacznie wyższym plonowaniu osiągnął **rzepak i rzepik**. Zbiory oszacowano na poziomie 22,7 tys. t, a średnie plonowanie wyniosło 24,3 dt/ha. Produkcja była wyższa o 12,5%, a przeciętny plon o 0,4% w porównaniu z rokiem 2012.

Zbiory **buraków cukrowych** wyniosły 232,4 tys. t i były znacznie wyższe (o 36,6%) w porównaniu z odnotowanymi w 2012 r. Wzrost produkcji był wynikiem zwiększenia powierzchni uprawy, przy mniejszym plonowaniu. W województwie przeciętny plon buraków cukrowych wyniósł 527 dt/ha – o 9,8% mniej od uzyskanych w 2012 r.

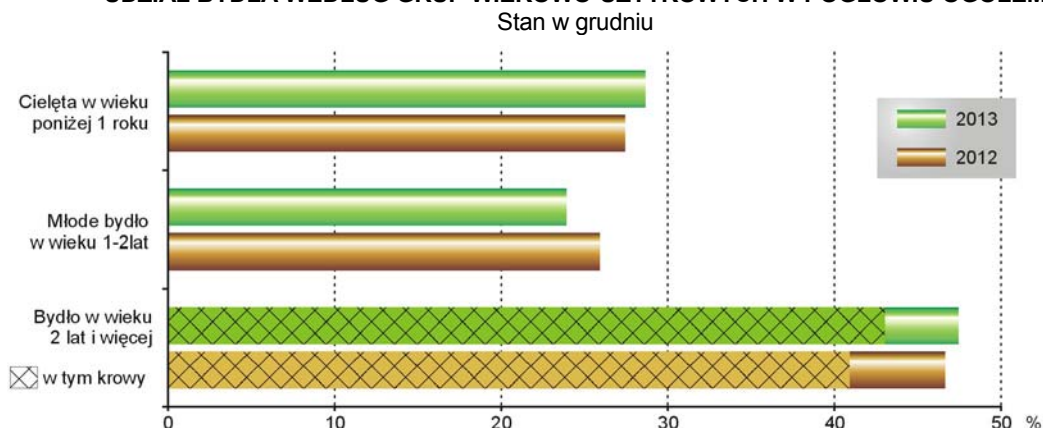
POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W grudniu 2013 r. **połowie bydła** ogółem wynosiło 157,7 tys. sztuk i zmniejszyło się o 5,3 tys. sztuk (o 3,3%) w stosunku do stanu notowanego w analogicznym okresie 2012 r., natomiast w porównaniu z czerwcem 2013 r. zmniejszyło się o 7,6 tys. sztuk (o 4,6%). Pogłowie krów w omawianym okresie wynosiło 64,5 tys. sztuk i zmniejszyło się w odniesieniu do grudnia 2012 r. o 5,6 tys. sztuk (o 8,0%). Gospodarstwa indywidualne utrzymywały 99,4% wojewódzkiego pogłowia bydła.

W strukturze pogłowia bydła ogółem w skali roku zmniejszył się udział cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 1,2 p. proc.), bydła dorosłego w wieku 2 lat i więcej (o 0,8 p. proc.), w tym pogłowia krów (o 2,1 p. proc.), natomiast zwiększył się udział młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 2,0 p. proc.).

Obsada bydła ogółem, w tym krów, na 100 ha użytków rolnych wynosiła odpowiednio 31,6 szt. i 12,9 szt., wobec 32,7 i 14,1 sztuk w grudniu 2012 r.

UDZIAŁ BYDŁA WEDŁUG GRUP WIEKOWO-UŻYTKOWYCH W POGŁOWIU OGÓŁEM

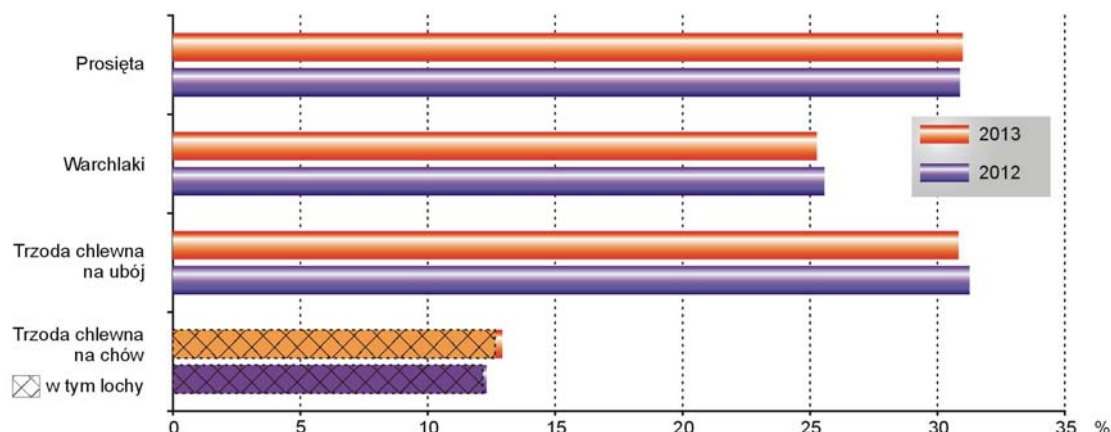
Pogłowie trzody chlewnej według stanu w końcu listopada 2013 r. wynosiło 218,8 tys. sztuk i zmniejszyło się w porównaniu ze stanem notowanym przed rokiem o 2,6 tys. sztuk (o 1,2%), a w odniesieniu do lipca 2013 r. zmniejszyło się o 8,2 tys. sztuk (o 3,6%). Stado loch na chów w omawianym okresie wynosiło 26,6 tys. sztuk, tj. o 1,4 tys. sztuk (o 4,9%) mniej niż w listopadzie 2012 r. i o 1,0 tys. sztuk (o 3,7%) mniej niż w lipcu 2013 r. W gospodarstwach indywidualnych utrzymywane było 90,1% całego pogłowia trzody chlewnej.

W strukturze pogłowia trzody chlewnej ogółem w skali roku zmniejszył się udział trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej przeznaczonej na chów (o 0,6 p. proc.) oraz nieznacznie prosiąt (o 0,1 p. proc.). W tym samym okresie zwiększył się udział trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej przeznaczonej na ubój (o 0,4 p. proc.) i warchlaków (o 0,3 p. proc.).

Obsada trzody chlewnej ogółem, w tym loch na chów, na 100 ha użytków rolnych wynosiła odpowiednio 43,8 szt. i 5,3 szt., a w listopadzie 2012 r. – 44,4 szt. i 5,6 szt.

UDZIAŁ TRZODY CHLEWNEJ WEDŁUG GRUP PRODUKCYJNO-UŻYTKOWYCH W POGŁOWIU OGÓLEM

Stan w końcu listopada

Pogłowie owiec w grudniu 2013 r. liczyło 2,9 tys. sztuk i było o 26,2% wyższe od stanu notowanego w grudniu 2012 r., natomiast w porównaniu do stanu z czerwca 2013 r. obniżyło się o 18,4%. Maciorki jednoroczne i starsze stanowiły 65,0% ogółu stada owiec (1,9 tys. sztuk). Na gospodarstwa indywidualne przypadało 98,9% ogółu pogłowia województwa. W grudniu 2013 r. obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wynosiła 0,6 szt., w tym maciorek 0,4 szt.

Pogłowie kóz według szacunkowych danych w czerwcu 2013 r. wynosiło 3,7 tys. sztuk i w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. zmniejszyło się o 2,5 tys. sztuk (o 40,9%). Gospodarstwa indywidualne utrzymywały 99,2% wojewódzkiego pogłowia kóz. Obsada kóz na 100 ha użytków rolnych wynosiła 0,7 szt. (przed rokiem – 1,2 szt.).

Według szacunkowych danych **pogłowie koni** w gospodarstwach rolnych w czerwcu 2013 r. wynosiło 10,4 tys. szt. i było o 0,8 tys. sztuk (o 8,0%) większe niż w czerwcu 2012 r. Gospodarstwa indywidualne utrzymywały 95,4% wojewódzkiego pogłowia koni. Obsada koni na 100 ha użytków rolnych wynosiła 2,1 szt. (przed rokiem 1,9 szt.).

Pogłowie drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) w grudniu 2013 r. wynosiło 4890,6 tys. sztuk i było większe o 541,8 tys. sztuk (o 12,5%) w odniesieniu do grudnia 2012 r. i o 138,4 tys. sztuk (o 2,9%) w odniesieniu do czerwca 2013 r. Gospodarstwa indywidualne utrzymywały 88,1% wojewódzkiego pogłowia drobiu. W strukturze pogłowia drobiu ogółem 92,8% stanowił drób kurzy razem (w tym nioski – 25,0%), 1,6% - gęsi, 0,8% - indyki, 4,8% - kaczk i drób pozostały. Obsada drobiu na 100 ha użytków rolnych wynosiła 979,3 szt., wobec 872,1 szt. w grudniu 2012 r.

SKUP WYBRANYCH PRODUKTÓW I ICH CENY

W 2013 r. w województwie świętokrzyskim skupiono produkty rolne o łącznej wartości 1236,1 mln zł (według cen bieżących, bez podatku VAT), tj. o 4,8% więcej niż w roku poprzednim. Wartość skupionych produktów roślinnych wynosiła 451,5 mln zł i stanowiła 36,5% ogólnej wartości skupu w województwie świętokrzyskim, a produktów zwierzęcych – 784,6 mln zł (63,5%).

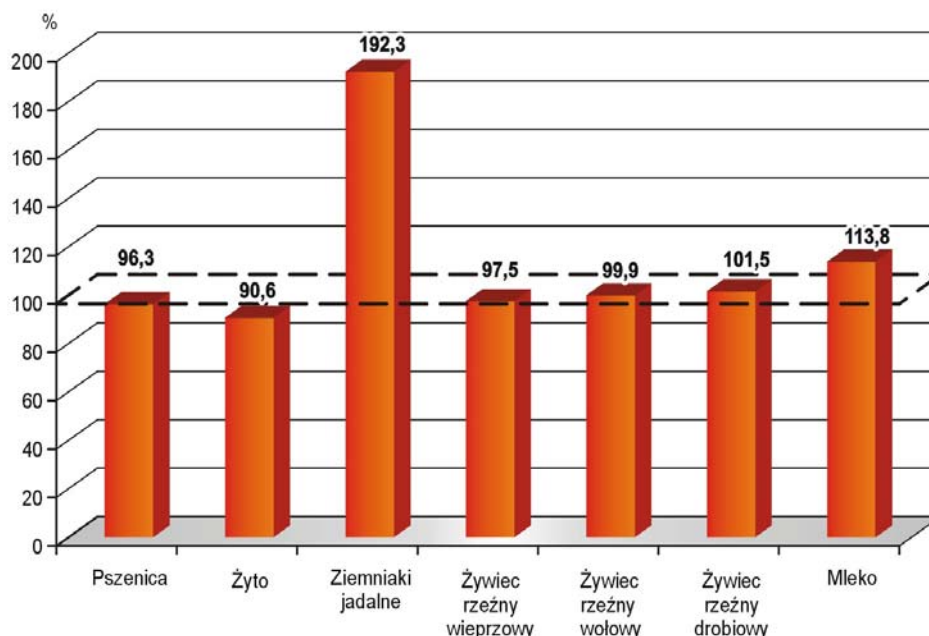
Skup **zbóż ogółem** (łącznie z ziarnem siewnym) w świętokrzyskim w 2013 r. ukształtował się na poziomie 71,2 tys. t i był o 24,3% niższy niż w 2012 r. W 2013 r. skupiono 52,9 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego). W odniesieniu do roku poprzedniego skup był niższy o 26,0%. W omawianym roku w regionie skupiono 35,6 tys. t pszenicy, tj. o 26,8% mniej niż w poprzednim roku. Skup żyta wyniósł 1,8 tys. t i zwiększył się o 185,7% w odniesieniu do 2012 r.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2013 r. wyniosła 82,40 zł za 1 dt. i była o 3,7% niższa niż przed rokiem. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 92,22 zł tj. o 7,3% więcej niż w roku poprzednim. W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się

na poziomie 63,01 zł za dt., tj. o 9,4% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2012 r. W obrocie targowiskowym cena żyta spadła w stosunku do poprzedniego roku o 5,5% i osiągnęła poziom 70,82 zł.

ZMIANY CEN SKUPU GŁÓWNYCH PRODUKTÓW ROLNYCH W 2013 R.

2012 = 100

Skup **ziemniaków** ogółem w 2013 r. ukształtował się na poziomie 7,9 tys. t.. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost ilości skupionych ziemniaków o 33,4%.

W omawianym roku za ziemniaki ogółem w skupie płacono 47,30 za 1 dt., tj. o 84,2% więcej niż przed rokiem. Cena ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) wyniosła 46,06 zł za 1 dt i była wyższa o 92,3% w porównaniu do 2012 r. W obrocie targowiskowym średnia roczna cena ziemniaków jadalnych późnych ukształtowała się na poziomie 82,53 zł za 1 dt, i była wyższa o 66,3% od ceny z poprzedniego roku.

Skup **buraków cukrowych** wyniósł 266,8 tys. t i był wyższy o 57,6% w stosunku do 2012 r. Średnia cena skupu 1 dt wyniosła 14,09 zł i była wyższa o 17,8% od ceny skupu w poprzednim okresie.

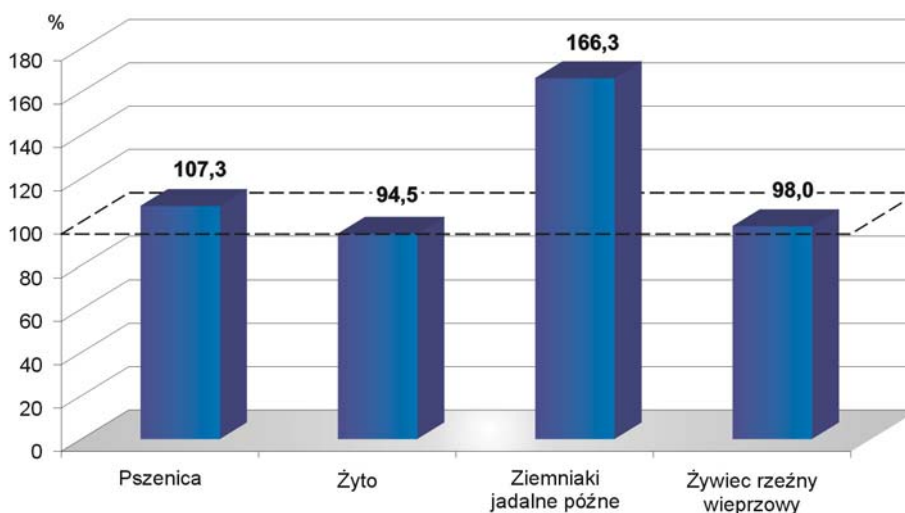
W omawianym roku skupiono o 28,8% więcej **rzepaku i rzepiku przemysłowego** (17,4 tys. t), a cena za 1 dt była niższa o 29,0% w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2013 r. skupiono 114,2 tys. t **żywca rzeźnego** w wadze żywej, tj. o 1,9% więcej niż przed rokiem. W ciągu ostatniego roku skupiono 44,8 tys. t żywca wieprzowego, tj. o 0,1% mniej niż w roku poprzednim. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 18,0 tys. t i był o 1,6% mniejszy niż przed rokiem. Żywca drobiowego skupiono 49,6 tys. t, czyli o 6,2% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim.

W omawianym roku cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 5,22 zł za kg, tj. o 2,5% niższą niż w 2012 r. Na wolnym rynku przeciętna cena żywca wieprzowego osiągnęła poziom 5,33 za 1 kg i była o 2,0% niższa w porównaniu do cen w 2012 r. Cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,57 zł za kg, tj. nieznacznie zmniejszyła się (o 0,1%) w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku. W 2013 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 4,06 zł i była o 1,5% wyższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku.

ZMIANY CEN TARGOWISKOWYCH GŁÓWNYCH PRODUKTÓW ROLNYCH W 2013 R.

2012 = 100

Skup **mleka** w 2013 r. w województwie świętokrzyskim wyniósł 162,6 mln l, tj. o 2,5% mniej niż przed rokiem.

Za 1 l mleka w omawianym roku w skupie płacono 1,28 zł, tj. o 13,8% więcej niż w 2012 r.

W 2013 r. w odniesieniu do roku poprzedniego nieznacznie poprawiła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta. Ukształtowała się ona na poziomie 7,4 (wobec 7,1 w 2012 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie uległa zmniejszeniu i wyniosła 6,4 w 2013 r., wobec 6,6 w 2012 r.